

Hallituksen esitys Eduskunnalle laiksi yleisistä teistä annetun lain muuttamisesta

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi yleisiä teistä annettua lakia. Muutokset johtuvat ympäristöhallintoa koskevan lainsäädännön uudistamisesta ja erityisesti alueellisten ympäristökeskusten perustamisesta. Lääninhallituksille kuuluvat tietettävät on tarkoitus pääosin siirtää alueellisille ympäristökeskuksille. Tietoimituksesta määrääminen ehdotetaan siirrettäväksi maanmittaustoimistolle ja lääninhallituksessa ratkaistavat korvausasiat tietoimituksessa käsiteltäviksi. Yksityisten teiden järjestelysuunnitelmasta määrääminen tulisi tielaitoksen tehtäväksi osana liittymäsuunnitelmaa. Lisäksi eh-

dotetaan muutoksenhakusäännöksiä muutettavaksi siten, että tiepiirin päätöksistä valitettaisiin lääninoikeuteen. Lääninhallituksille jäisivät edelleen uhkasakon ja teettämismuutoksen määrääminen sekä niihin talletettaisiin edelleen laissa tarkoitettuja korvauksia.

Esitys liittyy hallituksen esitykseen ympäristöhallintoa koskevaksi lainsäädännöksi.

Ehdotettu laki on tarkoitettu tulemaan voimaan samanaikaisesti ympäristöhallintoa koskevan lainsäädännön kanssa eli 1 päivänä maaliskuuta 1995.

YLEISPERUSTELUT

1. Nykytila ja ehdotetut muutokset

Hallituksen esityksessä Eduskunnalle ympäristöhallintoa koskevaksi lainsäädännöksi (HE 241/1994 vp) ehdotetaan perustettaviksi alueelliset ympäristökeskukset huolehtimaan toimialueellaan ympäristönsuojelua, alueiden käyttöä, luonnonsuojelua, rakennussuojelua, rakentamisen ohjausta sekä vesivarojen käyttöä ja hoitoa koskevista tehtävistä. Uudistuksessa yhdistettäisiin lääninhallitusten mainittuja tehtäviä hoitavat ympäristöyksiköt sekä vesi- ja ympäristöpiirit. Kun lääninhallituksilla on voimassa olevan yleisistä teistä annetun lain (243/54) perusteella lukuisia tietettäviä, on ympäristöhallinnon uudistuksen yhteydessä ollut välttämätöntä selvittää, mitä tietettäviä siirretään alueellisille ympäristökeskuksille tai muille viranomaisille ja mitkä jäävät edelleen lääninhallituksille.

Yleisistä teistä annetun lain mukaan läänin-

hallitus käyttää merkittävää päätösvaltaa tieasioissa. Ne ovat yleensä sellaisia, jotka vaativat ulkopuolista ratkaisijaa ja kohdistuvat usein yksityisiin kansalaisiin taikka jotka muuten antavat tienpitäjälle tiettyjä oikeuksia. Esityksessä ehdotetaan siirrettäväksi pääosa lääninhallituksille kuuluvista tietettävistä alueellisille ympäristökeskuksille.

Tiehankkeen suunnitteluun ja toteuttamiseen kuuluvat olennaisena osana yksityisten teiden liittymät ja niiden järjestelyt. Yleisistä teistä annetun lain 50 §:n 1 momentin mukaan tienpitäjä voi antaa määräyksiä tai kieltoja yksityisten teiden liittämiseksi maantiehen ja liikenneministeriön päätöksen perusteella paikallistiehen. Pykälän 2 momentin mukaan ennestään olevan liittymän käyttökiellon johdosta on lääninhallituksen hyväksyttävä kulkuyhteyksien järjestämiseksi järjestelysuunnitelma. Koska samaa liittymää koskevassa asiassa kaksi viranomaista tekee erilliset päätöksensä omine

valitusteineen, on tämä aiheuttanut oikeuden menetyksiä. Tämänkaltaisen yksityistieasian siirtäminen alueellisille ympäristökeskuksille ei ole perusteltua. Tämän vuoksi ehdotetaan, että tielaitoksen tekemä liittymäpäätös ja lääninhallituksen hyväksymä järjestelysuunnitelma yhdistetään yhdeksi tielaitoksen keskushallinnon hyväksymäksi liittymäsuunnitelmaksi. Lisäksi ehdotetaan, että liikenneministeriön valta määrätä liittymäkieltosäännöksiä sovellettavaksi paikallistiehen siirrettäisiin tielaitokselle.

Yleisistä teistä annetun lain 38 §:n mukaan lääninhallitus antaa määräyksen tietoimituksen pitämisestä. Kun yleensä kiinteistötoimituksia haetaan suoraan maanmittauslaitokselta, esityksessä ehdotetaan, että tietoimituksestakin määräisi maanmittaustoimisto.

Lain 9 luvussa on lääninhallitukselle annettu toimivaltaa ratkaista korvausasioita. Lääninhallituksilla ei kuitenkaan ole riittäviä edellytyksiä eikä resursseja korvausten arviointiin. Tämän vuoksi ehdotetaan, että korvauskysymykset voidaan saattaa tietoimituksessa ratkaistaviksi myös niissä tapauksissa, joissa tietoimitusta ei muutoin pidettäisi, ja tapauksissa, joissa korvauskysymys tulee ajankohtaiseksi vasta tietoimituksen päätyttyä. Menettely olisi yhdenmukainen yleisen lunastuslainsäädännön kanssa. Tietoimitusta voisi hakea tienpitäjä tai korvausta vaativa.

Lain 41 §:n 4 momentin mukaan tienpitöviranomaisen tien vier-, suoja- ja näkemäalueella sijaitsevaa varastoa, aitaa tai muuta laitetta koskevaan kielteiseen päätökseen tyytymättömällä on oikeus saattaa asia lääninhallituksen tutkittavaksi. Samankaltainen säännös on liittymäasioiden osalta 52 §:n 7 momentissa. Tällainen muutoksenhakumenettely ei ole mihinkään määräaikoihin sidottu. Hallintolainkäytön kehittämisessä on pyrkimyksenä ollut valitusasioiden keskittäminen nykyistä enemmän lääninoikeuksiin. Kun tiepiirin tekemistä päätöksistä muutoksenhausta hallintoasioissa annetun lain (154/50), jäljempänä hallintovalituslaki, mukaan valitetaan tielaitoksen keskushal-

lintoon, ei se ole tuon pyrkimyksen mukaista. Tämän vuoksi ehdotetaan, että tiepiirin päätökseen tyytymätön voi siitä valittaa lääninoikeuteen. Muuten valitusasioissa sovelletaan hallintovalituslakia sellaisenaan. Tietoimituksesta valittamisesta säädetään erikseen.

Lääninhallituslain (1233/87) 6 §:n mukaan lääninhallitus on yleinen virka-apuviranomainen. Lain 7 §:n mukaan lääninhallitus voi määrätä uhkasakon tai teettämisuhan. Yleisistä teistä annetussa laissa tällaisista tehtävistä säädetään 101 §:ssä. Ne on syytä edelleen säilyttää lääninhallituksilla. Samoin lääninhallitus on syytä säilyttää edelleen tiekorvausten talletusviranomaisena kuten 72 §:ssä ja 80 §:n 5 momentissa säädetään.

Muut lääninhallituksilta siirrettävät tietehtävät käyvät ilmi yksityiskohtaisista perusteluista.

2. Esityksen vaikutukset

Lääninhallituksille kuuluvien tiettehtävien siirtäminen alueellisille ympäristökeskuksille, maanmittauslaitokselle ja tielaitokselle ei sellaisenaan aiheuta lisämenoja. Tehtäviä ei ehdoteta lisättäväksi. Hallintomenettelyjen yksinkertaistuksessa tulee syntymään jossain määrin säästöjä.

3. Asian valmistelu

Ehdotus on valmisteltu liikenneministeriön asettamassa yleistielakityöryhmässä. Ehdotuksesta on pyydetty lausunnot valtiovarainministeriöltä, oikeusministeriöltä, sisäasiainministeriöltä, maa- ja metsätalousministeriöltä, ympäristöministeriöltä, tielaitokselta, Suomen kuntaliitolta sekä Maa- ja metsätaloustuottajain Keskusliitto MTK ry:ltä. Lausunnoissa esitetyt huomautukset on pyritty ottamaan mahdollisuuksien mukaan huomioon esitystä valmisteltaessa.

YKSITYISKOHTAISET PERUSTELUT

1. Lakiehdotuksen perustelut

30 §. Pykälässä on säännökset siitä, miten tienpitäjälle on mahdollista perustaa tieoikeus liittäen alueeseen, oikeus tienpitoaineen ottamiseen rajoitettuun määrään tai oikeus yksityiseen tiehen niissä tapauksissa, jolloin näitä oikeuksia ei ole osoitettu tiesuunnitelmassa. Päätösvaltaa käyttävä viranomaisena on lääninhallitus.

Pykälän 1 momentin mukaan ehdotetaan lääninhallituksen toimivalta siirrettäväksi alueelliselle ympäristökeskukselle. Oikeuksien perustamisedellytykset säilyisivät ennallaan.

Pykälän 2 momentissa oleva viittaus muutetaan tarkoittamaan teloitoksen hyväksymää yksityisten teiden liittymäsuunnitelmaa, johon lääninhallituksen hyväksymä järjestelysuunnitelma on tarkoitus sisällyttää.

34 §. Pykälän mukaan tienpitäjällä on oikeus viedä pois entiseltä tiealueelta tienpitoa varten rakennettu tai laitettu omaisuus. Toimenpiteen tulee tapahtua yhden vuoden kuluessa tieoikeuden lakkaamisesta lukien. Lääninhallituksella on valta pidentää tuota määräaika. Pidentämiselle ei ole nyt asetettu aikarajaa. Kun tuollaiselle pidennykselle ei ole ollut tarvetta, ehdotetaan siitä luovuttavaksi. Vuoden mittainen määräaika on tienpitäjälle riittävä. Jos omaisuutta ei tuona aikana viedä pois, se jää sen omistukseen, jolle lakannut tiealue on siirtynyt. Kun entistä tiealuetta voidaan tarvita myös rakennuskaavatieksi, ehdotetaan se lisätäväksi kadun ja yksityisen tien rinnalle.

35 §. Pykälän 1 momenttiin ehdotetaan tehtäväksi 50 §:ään ehdotetusta muutoksesta johutuva korjaus.

38 §. Pykälän 1 momentissa on säännös tietoimituksesta ja siitä määräämisestä. Tietoitusmenettely säilyisi ennallaan, mutta sen määräämisestä päättäminen ehdotetaan siirrettäväksi lääninhallitukselta maanmittauslaitokselle. Tammikuun 1 päivänä 1994 voimaan tulleen maanmittauslaitoksen organisaatiouudistuksen mukaan tietoimituksesta päättäisi maanmittaustoimisto. Toimivaltainen maanmittaustoimisto olisi se, jonka alueella toimituksen kohteena oleva tie sijaitsee. Jos tie sijaitsee useamman maanmittaustoimiston alueella, toimivaltainen olisi se maanmittaustoimisto, jonka alueella suurin osa tiestä on.

41 §. Pykälässä ovat määräykset rakennusten

ja laitteiden pitämisestä yleisen tien vierisuoja- ja näkemäalueilla. Lähtökohtaisesti näillä alueilla on voimassa rakennuskielto.

Pykälän 1 momentissa säädetään suoja-alueen leveydestä. Poikkeuksellisesti voidaan sitä pidentää tiesuunnitelmassa taikka lääninhallituksen päätöksellä. Kun lääninhallitukselta on tarkoitus siirtää pois rakentamisen ohjausta koskevat tehtävät, ehdotetaan, että alueelliset ympäristökeskukset antaisivat pidentämispäätökset. Käytännössä tällaiset päätökset ovat olleet erittäin harvinaisia.

Pykälän 4 momentissa säädetään poikkeusten tekemisestä 1 momentissa mainitusta kiellostä. Rakennusten osalta poikkeuslupaviranomaisena toimii nykyisin lääninhallitus. Edellä ehdotetun muutoksen mukaisesti tämä tehtävä siirrettäisiin alueellisille ympäristökeskuksille. Varaston, aidan tai muun laitteen osalta poikkeuksia voidaan nykyisin tehdä tienpitöviranomaisen päätöksellä. Tienpitöviranomaisen ehdotetaan täsmennettäväksi tiepiiriksi. Voimassa olevan 4 momentin viimeisen virkkeen mukaan tienpitöviranomaisen kielteiseen päätökseen tyytymätön voi saattaa asian lääninhallituksen tutkittavaksi. Se ei ole mihinkään määräaikaan sidottu. Tällainen erikoislaatuinen muutoksenhakumenettely ehdotetaan poistettavaksi. Säännökset muutoksenhausta tiepiiriin päätökseen sisältyvät ehdotuksen 105 §:ään.

42 §. Pykälässä ovat säännökset siitä, milloin tien vierisuoja- ja näkemäaluerajoituksia ei ole sovellettava.

Pykälän 2 momentissa on tehty mahdolliseksi yksittäistapauksittain määrätä poistettavaksi tien varrella oleva puu, pensas, pensasaita, rakennus, varasto tai laite, milloin siitä aiheutuu vaaraa tai haittaa. Lääninhallitukselle on annettu asiassa yleinen toimivalta, joka ehdotetaan siirrettäväksi alueelliselle ympäristökeskukselle.

Rakennuksia lukuun ottamatta on nimismiehelle annettu näissä tapauksissa rinnakkainen toimivalta. Valtion paikallishallinnon kehittämisen perusteista annetun lain (126/92) mukaan sekä poliisilaitokset että nimismiespiirit tullaan lähitulevaisuudessa ja viimeistään vuoden 1996 loppuun mennessä korvaamaan kihlakunnanvirasto-järjestelmällä, jolloin kihlakunnan alue tulee muodostamaan poliisipiirin. Tämän vuoksi ehdotetaan, että sana nimismies korvattaisiin sanalla poliisi.

44 §. Pykälässä on tehty mahdolliseksi määrätä tulevalle tiealueelle rakennuskielto enintään kahden vuoden ajaksi. Lääninhallitukselle kuuluva päätösvalta ehdotetaan siirrettäväksi alueelliselle ympäristökeskukselle, jolle siirtyvät rakentamisen ohjaukseen liittyvät asiat. Poikkeuksellisesti rakennuskieltoa voidaan jatkaa. Jotta tällainen väliaikainen järjestely ei voisi muodostua kovin pitkäaikaiseksi, ehdotetaan, että rakennuskieltoa voitaisiin alueellisen ympäristökeskuksen päätöksellä jatkaa enintään neljän vuoden ajaksi. Näin rakennuskielto voisi olla voimassa yhteensä enintään kuusi vuotta. Pidentämissä päätöksien alistamisesta liikenneministeriölle ehdotetaan luovuttavaksi.

49 §. Pykälässä ovat säännökset lumiaidan pystyttämistä ja lumen poistamisesta tiealueen ulkopuolelle.

Pykälän 1 momenttia ehdotetaan muutettavaksi korvaamalla lääninhallitus alueellisella ympäristökeskuksella, joka myöntäisi luvan kiinteän lumiaidan pystyttämiseen asutuilla alueilla niissä harvoissa tapauksissa, jolloin maanomistaja ei anna siihen suostumustaan.

50 §. Pykälässä ovat säännökset yksityisten teiden liittymistä yleiseen tiehen. Tielaitos voi päätöksellään antaa kieltoja tai muita määräyksiä yksityisten teiden liittämistä maantien tai liikenneministeriön valtuutuksella paikallistiehen. Kiellot ja määräykset esitetään yksityisten teiden liittymäsuunnitelma -nimisellä asiakirjalla. Jos ennestään olevaa liittymää kielletään käyttämästä, tulee tielaitoksen laatia kulkuyhteyksien järjestämiseksi yksityisten teiden järjestelysuunnitelma, jonka lääninhallitus hyväksyy. Nykyinen järjestelmä, jossa samaa liittymäasiaa voi käsitellä kaksi viranomaista, on hallinnollisesti raskas. Lisäksi siitä on aiheutunut oikeuden menetyksiä, kun asianosaisen tulee etuaan valvoessaan seurata kahden viranomaisen päätöksiä. Perusteltua aihetta on yhdistää liittymäsuunnitelma ja järjestelysuunnitelma. Kun yksityisiin teihin liittyviä asioita ei ole tarkoituksenmukaista siirtää alueellisille ympäristökeskuksille, on nykyisin lääninhallituksilla oleva toimivalta syytä siirtää tielaitokseksi.

Pykälän 1 momenttia ehdotetaan muutettavaksi siten, että entisin edellytyksin ja rajoituksin tielaitoksen on laadittava suunnitelma, kun aiotaan antaa kieltoja tai määräyksiä yksityisten teiden liittämistä maantiehen. Jos ennestään olevaa yksityisten liittymää kielletään käyttämästä tai siitä annetaan muita määräyk-

siä, kuten esimerkiksi sen käyttötarkoitusta muutetaan, tulee suunnitelmassa määrätä uusien kulkuyhteyksien järjestämisestä. Suunnitelma olisi nimeltään liittymäsuunnitelma ja sen hyväksyisi tielaitoksen keskushallinto.

Hallintomenettelyjen yksinkertaistamiseksi ehdotetaan, että liikenneministeriöllä oleva toimivalta määrätä maantietä koskevien säännösten soveltamisesta paikallistiehen poistettaihin ja tielaitoksen keskushallinnolle annettaihin toimivalta laatia erityisestä syystä liittymäsuunnitelma myös paikallistielle. Säännös saattaisi tulla sovellettavaksi esimerkiksi silloin, kun tietyn paikallistien varteen on alkanut muodostua taajaa asutusta, mutta yksityiskohtainen kaavoitus on kesken, tai kun paikallistien liikennemäärät ovat niin suuria, että liikenneturvallisuus tiellä liittymien vuoksi voi erityisesti vaarantua.

Pykälän 2 momenttiin ehdotetaan otettavaksi säännökset laadittavan liittymäsuunnitelman tiedottamisesta. Siitä huolehtisi tielaitos. Säännökset vastaisivat voimassa olevaa lakia. Suunnitelmasta tulisi aina hankkia alueellisen ympäristökeskuksen ja asianomaisen kunnan lausunto.

Pykälän 3 momenttiin ehdotetaan otettavaksi säännökset hyväksytyin liittymäsuunnitelman tiedottamisesta.

Pykälän 4 momenttiin ehdotetaan otettavaksi nykyisen 2 momentin viimeiseen lauseeseen sisältyvät säännökset kielletyn liittymän poistamisesta tai sen käytön estämisestä.

51 §. Pykälään ehdotetaan tehtäväksi 50 §:ään ehdotetusta muutoksesta johtuvat korjaukset.

52 §. Pykälässä säädetään yksityisten teiden liittymäluvista.

Pykälän 7 momentin mukaan tienpitoviranomaisen päätökseen tai ohjeeseen tyytymätön voi saattaa asian lääninhallituksen tutkittavaksi. Säännös on samankaltainen kuin 41 §:n 4 momentissa säädetään poikkeusluvan osalta. Samoin perustein kuin siinä yhteydessä on esitetty, sisältyisivät muutoksenhakua koskevat säännökset tiepiirin (tienpitoviranomaisen) päätöksestä ehdotuksen 105 §:ään. Tämän johdosta voidaan momentti kumota.

54 §. Pykälässä ovat säännökset yleisen tien sulkemisesta veräjällä tai puomilla. Säännöksessä on erotettu tapaukset tien hallinnollisen luokan perusteella, ja lääninhallituksille on annettu valta antaa poikkeuksia yleisestä tien sulkemiskiellosta. Kuitenkaan tien sulkemiselle

ei nykyään ole sellaista tarvetta kuin aikaisemmin eikä lisääntyneen liikenteen johdosta sitä voida sallia.

Sen vuoksi 1 momenttiin ehdotetaan otettavaksi säännös, jonka mukaan tien sulkeminen veräjällä tai puomilla on kielletty kaikilla yleisillä teillä. Pykälän 2 momentissa on tehty mahdolliseksi poiketa 1 momentin pääsäännöstä liikenneturvallisuuden, poroaidan taikka tulli- tai rajavartioiden takia. Säännökset tässä suhteessa säilyvät ennallaan.

66 §. Pykälään ehdotetaan tehtäväksi 50 §:ään ehdotetusta muutoksesta johtuva korjaus.

73 §. Pykälässä säädetään kiinnityksen haltijan tai maksamattomaan kauppahintaan perustuvan oikeuden haltijan oikeudesta korvaukseen. Kun lääninhallituksilta ehdotetaan siirrettäväksi korvaustehtävät tietoimituksissa käsiteltäviksi, tulee viittaus lääninhallitukseen poistaa.

75 §. Pykälässä säädetään, minkälaiset korvausasiat tietoimituksessa on tutkittava ja ratkaistava sekä mitkä korvausasiat käsitellään tietoimituksessa viran puolesta ja mitkä vain asianosaisen vaatimuksesta. Lisäksi pykälässä on säännökset siitä, milloin lääninhallitus toimii tietorkausviranomaisena. Tarkoituksena on kaikkien yleisen tien rakentamisesta tai parantamisesta taikka käyttämisestä aiheutuvien korvauskysymysten keskittäminen tietoimitukseen, mikä olisi omiaan lisäämään korvauskäytännön yhdenmukaisuutta. Kun tietoimituksen toimitusinsinööri ja hänen apunaan olevat uskotut miehet ovat korvauskysymysten asiantuntijoita ja kun tietoimitukseen kuuluu olennaisena osana katselmus korvauskohteessa, antavat ne omalta osaltaan takeet toimitusmenettelyn luotettavuudelle. Toimitusmiesten päätökseen tyytymättömällä on aina mahdollisuus saada asiansa maa-oikeuden tutkittavaksi.

Pykälän 1 ja 2 momenttiin ehdotetaan otettavaksi tarkentava viittaus lain 37 §:ään, jossa säädetään, milloin tietoimitus on pidettävä. Tämä selkeyttäisi säännöksiä kun 3 momenttiin ehdotetaan otettavaksi säännökset siitä, että korvauskysymykset muissakin tapauksissa tulaisiin lääninhallituksen sijasta ratkaisemaan tietoimituksessa. Tällaisia tapauksia olisivat ensiksikin ne, jolloin ei ole olemassa tiehanketta, mutta tiestä väitetään aiheutuneen vahinkoa tai haittaa. Toiseksi voivat kysymykseen tulla jälkikorvaukset, jolloin tiehankkeen vaikutukset tulevat ilmi vasta sitä koskevan tietoimituksen

päätyttyä ja laillistuttua. Lisäksi pykälään ehdotetaan otettavaksi nykyistä 76 §:n 3 momenttia vastaava säännös, jonka mukaan korvausta vaativan lisäksi myös tienpitäjä voi hakea tällaisen tietoimituksen määräämistä.

76 ja 77 §. Pykälät ehdotetaan kumottaviksi, koska tarvittavat säännökset on otettu 75 §:ään.

78 §. Pykälässä ovat säännökset siitä, miten korvausta vaativan on meneteltävä korvausoikeuden säilyttämiseksi niissä tapauksissa, jolloin korvauskysymys otetaan tietoimituksessa tutkittavaksi ja ratkaistavaksi vain asianosaisen vaatimuksesta.

Pykälän 1 momenttiin ehdotetaan tehtäväksi tekninen muutos 76 §:n kumoamisen johdosta.

Pykälän 2 momentti ehdotetaan poistettavaksi 75 §:n muutoksen johdosta.

100 §. Pykälän 1 kohtaan ehdotetaan tehtäväksi 50 §:ään ehdotetusta muutoksesta johtuva korjaus. Samalla ehdotetaan pykälän rangaitusta koskeva säännös muutettavaksi nykykaiseen muotoon. Pykälän 2—4 kohtiin ei ehdoteta muutoksia.

101 §. Pykälän 2 momentissa mainittu nimismies ehdotetaan korvattavaksi poliisilla sen mukaan kuin 42 §:n perusteluissa on esitetty.

104 §. Pykälässä säädetään menettelystä, jolla lääninhallituksen korvausasiassa tekemään päätökseen voidaan hakea muutosta. Koska 75 §:n mukaan lääninhallituksilta ehdotetaan poistettavaksi korvausviranomaisen tehtävät, ehdotetaan pykälä kumottavaksi.

105 §. Pykälässä säädetään valitusmenettelystä.

Pykälän 1 momentissa ehdotetaan, että yleisistä teistä annetun lain tai sen nojalla annetun alemmanasteisen säädöksen perusteella tehdyistä viranomaispäätöksistä valitetaan sen mukaan, mitä hallintovalituslaissa säädetään. Poikkeuksena tästä pääsäännöstä ehdotetaan, että tiepiirin päätöksestä tehtäisiin valitus lääninoikeuteen. Tällaisia päätöksiä olisivat 41 §:n 4 momentin mukainen poikkeuslupa 41 §:n 3 momentin kiellostä ja 52 §:ssä tarkoitettu yksityisen tien liittymää koskeva ratkaisu tai ohje. Edellisessä tapauksessa toimivaltainen olisi se kiinteistön sijaintipaikan lääninoikeus, jolla tiepiirin päätöksen tarkoittama varasto, aita tai muu laite sijaitsee. Kiinteistöllä tarkoitetaan myös yhteistä aluetta. Jälkimmäisessä tapauk-

nessa lääninoikeuden toimivalta määräytyisi tiepiirin päätöstä tarkoittavan liittymän sijaintipaikan mukaan.

Nykyinen 3 momentti ehdotetaan siirrettäväksi 2 momentiksi, jonka mukaan maanmittaustoimiston tietoiimituksen määräämistä koskevaan päätökseen ei saa hakea muutosta.

106 §. Pykälän 1 momentista ehdotetaan poistettavaksi viittaus 50 §:n 1 momentin liikenneministeriön päätökseen asianomaiseen lainkohtaan ehdotetun muutoksen johdosta.

107 §. Pykälässä ovat säännökset valituksen vaikutuksesta päätöksen täytäntöönpanoon.

Pykälän 1 momenttiin ehdotetaan tehtäväksi tekninen korjaus muuttamalla siinä mainittu kulkulaitosten ja yleisten töiden ministeriö liikenneministeriöksi.

Edellä 50 §:ssä ehdotetun muutoksen johdosta ehdotetaan 2 ja 4 momenttia muutettavaksi siten, että mainitun 50 §:n 1 momentin liittymäsuunnitelma saadaan panna täytäntöön valituksista huolimatta vain, jos suunnitelman hyväksymispäätöksessä on niin määrätty.

2. Tarkemmat säännökset ja määräykset

Ehdotettujen muutosten johdosta tullaan tekemään tarvittavat muutokset yleisistä teistä annettuun asetukseen (482/57). Siihen tulisivat säännökset erityisesti alueellisten ympäristökeskusten ja alueiden kehittämisestä annetussa laissa (1135/93) mainittujen maakunnan liittojen toimimisesta lausunnon antajana tieasioissa.

3. Voimaantulo

Laki ehdotetaan tulevaksi voimaan samanaikaisesti ympäristöhallintoa koskevan lainsäädännön kanssa eli 1 päivänä maaliskuuta 1995.

Lain voimaan tullessa lääninhallituksessa viireillä oleva asia tulee siirtää maanmittaustoimiston, alueellisen ympäristökeskuksen tai tietlaitoksen keskushallinnon käsiteltäväksi.

Edellä esitetyn perusteella annetaan Eduskunnan hyväksyttäväksi seuraava lakiehdotus:

Laki

yleisistä teistä annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

kumotaan yleisistä teistä 21 päivänä toukokuuta 1954 annetun lain (243/54) 52 §:n 7 momentti sekä 76, 77 ja 104 §,

sellaisina kuin niistä ovat 52 §:n 7 momentti 30 päivänä kesäkuuta 1967 annetussa laissa (310/67) ja 76 § osittain muutettuna 15 päivänä huhtikuuta 1988 annetulla lailla (334/88), sekä *muutetaan* 30 §:n 1 ja 2 momentti, 34 §, 35 §:n 1 momentti, 38 §:n 1 momentti, 41 §:n 1 ja 4 momentti, 42 §:n 2 momentti, 44 §, 49 §:n 1 momentti, 50 ja 51 §, 54 §:n 1 ja 2 momentti, 66, 73, 75, 78 ja 100 §, 101 §:n 2 momentti, 105 §, 106 §:n 1 momentti sekä 107 §:n 1, 2 ja 4 momentti,

sellaisina kuin niistä ovat 30 §:n 2 momentti, 66 ja 100 § sekä 107 §:n 1, 2 ja 4 momentti mainituissa 30 päivänä kesäkuuta 1967 annetussa laissa, 35 §:n 1 momentti 22 päivänä tammikuuta 1971 annetussa laissa (44/71), 41 §:n 1 momentti ja 75 § mainituissa 15 päivänä huhtikuuta 1988 annetussa laissa, 42 §:n 2 momentti ja 101 §:n 2 momentti 18 päivänä joulukuuta 1992 annetussa laissa (1430/92), 50 § muutettuna mainitulla 30 päivänä kesäkuuta 1967 annetulla lailla ja 23 päivänä tammikuuta 1981 annetulla lailla (51/81), 51 § muutettuna mainitulla 30 päivänä kesäkuuta 1967 annetulla lailla ja 21 päivänä toukokuuta 1982 annetulla lailla (382/82), 78 § osittain muutettuna mainitulla 15 päivänä huhtikuuta 1988 annetulla lailla ja 106 §:n 1 momentti mainituissa 23 päivänä tammikuuta 1981 annetussa laissa, seuraavasti:

30 §

Milloin tienpitäjälle muutoin kuin 29 §:n mukaisesti on tarpeen saada tieoikeus liitännäisalueeksi tarvittavaan alueeseen, alueellinen ympäristökeskus voi tienpitoviranomaisen hakemuksesta määrätä, jollei siitä aiheudu hu-

mattavaa vahinkoa tai haittaa kiinteistölle, että tienpitäjällä on sellainen oikeus.

Jos tienpitäjälle on tarpeen saada tienpitoa tai 50 §:n 1 momentissa mainitun liittymäsuunnitelman toteuttamista varten oikeus tietyltä alueelta ottaa tienpitoainetta rajoitettuun mää-

rään tai oikeus yksityiseen tiehen, voidaan sellainen oikeus perustaa samassa järjestyksessä kuin oikeus tien liitännäisalueeseen.

34 §

Tienpitäjä saa vuoden kuluessa tieoikeuden lakkaamisesta kuljettaa entiseltä tiealueelta pois, mitä sille on tienpitoa varten rakennettu tai laitettu. Alue on kuitenkin, jos sitä tarvitaan kaduksi, rakennuskaavatieksi tai yksityistä tietä varten, jätettävä sellaiseksi, ettei sen käyttäminen sanottuun tarkoitukseen käy vaikeaksi. Jollei sitä, mikä saadaan kuljettaa pois, ole edellä sanotussa ajassa viety alueelta, se jää alueen omistajalle.

35 §

Milloin tie tehdään tai maata otetaan tien liitännäisalueeksi siten, että tilusten pirstoutumisen vuoksi tai muusta sellaisesta syystä taikka 41 §:ssä säädetyn kiellon johdosta aiheutuu huomattavaa haittaa kiinteistön tai sen osan käyttämiselle taikka, jos sellaista haittaa aiheutuu 50 §:n 1 momentissa tarkoitetun liittymäsuunnitelman toteuttamisen vuoksi, voidaan, jos haitan poistaminen tai sen olennainen vähentäminen on siten sopivasti aikaansaata- vassa tuottamatta muille asianosaisille huomattavaa vahinkoa tai haittaa ja vaikeuttamatta asema-, rakennus- tai rantakaavan taikka sellaisessa kaavassa annettujen määräysten toteuttamista, kiinteistöjen kesken toimittaa tilusten vaihtoa ja, jos erityistä syytä siihen on, rahana suoritettavaa täyttä vastiketta vastaan siirtää edellä tarkoitettuun kiinteistöön vastikemaaksi tiluksia muusta kiinteistöistä. Jos vaihdettavien alueiden jyvitysarvot eivät vastaa toisiaan, korvataan niiden ero rahalla.

38 §

Määräyksen tietöimituksen pitämiseen antaa tienpitoviranomaisen tai muun asianosaisen esityksestä se maanmittaustoimisto, jonka alueella tie tai suurin osa siitä on. Toimituksen suorittaa tienpitäjän kustannuksella maanmittausinsinööri kahden uskotun miehen avulla, jotka toimitusinsinööri kutsuu jakotoimituksia varten valituista uskotuista miehistä. Erityisistä syistä voidaan kuitenkin muukin asianosainen kuin tienpitäjä määrätä kokonaan tai osaksi korvaamaan toimituskustannukset.

41 §

Rakennusta ei saa pitää tien vierialueella. Tämän alueen ulkopuolellakin on rakennusten pitäminen kielletty alueella, joka ulottuu 20 metrin etäisyydelle maantien tai 12 metrin etäisyydelle paikallistien ajoradan tai, jos ajoratoja on kaksi tai useampia, lähimpänä olevan ajoradan keskiviivasta (suoja-alue). Erityisistä syistä voidaan tiesuunnitelmassa tai alueellisen ympäristökeskuksen päätöksellä pidentää sanottua etäisyyttä määrätyllä tiellä tai sen osalla enintään 50 metriksi. Yleisen tarpeen vaatiessa etäisyyttä voidaan pidentää enintään 300 metriksi tiehen kuuluvan varalaskupaikan kohdalla sekä pituussuunnassa sen kummastakin päästä 750 metrin etäisyydelle ulottuvalla jatkeella.

Eräistä lievennyksistä tämän pykälän säännöksiin säädetään 42 §:ssä. Näiden lievennysten lisäksi voidaan, milloin harkitaan syytä siihen olevan, antaa lupa poikkeusten tekemiseen 1 ja 2 momentissa mainitusta kiellosta alueellisen ympäristökeskuksen ja 3 momentissa olevasta kiellosta tiepiirin päätöksellä.

42 §

Milloin 1 momentissa tarkoitettu puu, pensas, pensasaita, varasto tai laite aiheuttaa 40 tai 41 §:ssä tarkoitettua vaaraa tai haittaa tai, jos samassa momentissa tarkoitettua rakennuksesta aiheutuu vaaraa liikenteelle, voi alueellinen ympäristökeskus taikka, jos ei ole kysymys rakennuksesta, myös poliisi määrätä sen poistettavaksi tai siirrettäväksi taikka siihen tehtäväksi tarvittavan muutoksen. Jollei omistaja suorita toimenpidettä sitä varten määrättyssä ajassa, tienpitoviranomaisella on oikeus suorittaa se tienpitäjän kustannuksella.

44 §

Jos on tehty aloite tien tekemisestä, alueellinen ympäristökeskus voi kieltää rakentamasta rakennuksia ilman sen lupaa määrätylle alueelle, jonka voidaan olettaa tulevan käytettäväksi tietä varten tai olemaan sen välittömässä läheisyydessä. Tällainen kiello, joka on kuulutuksella annettava yleisesti tiedoksi, saadaan antaa enintään kahden vuoden ajaksi. Alueellinen ympäristökeskus voi, milloin siihen on pakottavaa syytä, määrätä kieltoa pidennettäväksi enintään neljällä vuodella.

49 §

Tiealueen ulkopuolelle saadaan pystyttää tilapäinen tai kiinteä lumiaita, milloin se lumentielle kerääntymisen estämiseksi on tarpeen. Kiinteä lumiaita saadaan asutulla alueella kuitenkin pystyttää vain kiinteistön haltijan suostumuksella tai, jollei hänen kanssaan saada aikaan sopimusta, alueellisen ympäristökeskuksen luvalla.

50 §

Tien liikenneturvallisuuden ja välityskyvyn edistämiseksi voidaan laatia suunnitelma (liittymäsuunnitelma), jolla annetaan määräyksiä tai kieltoja yksityisten teiden liittämistä asemakaava- tai rakennuskaava-alueen ulkopuolella olevaan tai tehtävään maantiehen tai sen osaan sekä sille johtavien yksityisten teiden liittymien käyttämisestä. Liittymäsuunnitelma voidaan erityisestä syystä laatia myös paikallistielle tai sen osalle. Jos ennestään olevaa yksityisen tien liittymää kielletään käyttämästä tai sen käyttämisestä annetaan muita määräyksiä, tulee suunnitelmassa määrätä kulkuyhteyksien järjestämiseksi tarpeellisten yksityisten teiden tai liittymien tekemisestä taikka oikeuden perustamisesta ennestään olevaan yksityiseen tiehen tai 33 §:n mukaisesti yleisenä tienä lakautettuun tai lakkaavaan tiehen tai tieosaan. Suunnitelman hyväksyy tielaitoksen keskushalinto.

Ennen liittymäsuunnitelman hyväksymistä on kysymyksen tuleville kiinteistön omistajille ja muille asianosaisille varattava tilaisuus tulla asiassa kuulluiksi ja on siitä tiedotettava joko henkilökohtaisesti tai kuuluttamalla kunnan ilmoitustaululla siten, kuin laissa julkisista kuulutuksista (34/25) säädetään. Kuulutuksen julkaisemisesta on tielaitoksen toimesta riittävän ajoissa ilmoitettava yhdessä tai kahdessa paikakunnalla yleisesti leviävässä sanomalehdessä ja lähetettävä kirjallinen ilmoitus sellaiselle toisesta kunnasta olevalle asianosaiselle, jonka asuinpaikka on asiakirjoissa mainittu tai muutoin tunnettu. Ennen liittymäsuunnitelman hyväksymistä asiasta on hankittava alueellisen ympäristökeskuksen ja kunnan lausunto.

Liittymäsuunnitelman hyväksymistä koskevasta päätöksestä on tielaitoksen annettava tieto noudattaen 2 momentin säännöksiä. Suunnitelmaa koskevat asiakirjat ja päätös on pidettävä asianomaisessa kunnassa nähtävillä päätöstä koskevan kuulutuksen julkipanoajan.

Liittymäsuunnitelman toteuttamisen jälkeen tai tien tekemisen yhteydessä väliaikaisena järjestelynä sitä ennenkin, jos tienpitoviranomainen katsoo sen välttämättömäksi ja jos hyväksyttävä kulkuyhteys on tilapäisesti järjestetty, voidaan kielletty liittymä poistaa tai sen käyttö estää tienpitoviranomaisen toimesta.

51 §

Kun liittymäsuunnitelma on hyväksytty päätöksellä, joka on saanut lainvoiman tai joka saadaan panna täytäntöön valituksesta huolimatta, tienpitäjällä on oikeus ottaa liittymäsuunnitelman mukainen yksityisen tien tai liittymän tekemistä varten tarvittava alue haltuunsa siksi ajaksi, kunnes sanottu tie tai liittymä on tehty.

Liittymäsuunnitelman johdosta on tarvittaessa pidettävä tietoimitus, jossa sen lisäksi, mitä 5 luvussa säädetään, voidaan tarpeen mukaan käsitellä ja ratkaista yksityisistä teistä annetussa laissa (358/62) tietoimituksessa käsiteltäviksi ja ratkaistaviksi säädettyt asiat.

54 §

Veräjän tai puomin pitäminen yleisellä tiellä on kielletty.

Edellä 1 momentissa olevaa säännöstä ei ole sovellettava veräjään tai puomiin, joka on tarpeen liikenteen turvallisuuden tai poroaidan vuoksi taikka tulli- tai rajavartioidinnin takia.

66 §

Milloin 35 §:ssä tarkoitetun järjestelyn johdosta tai 50 §:n 1 momentin mukaisesti joudutaan rakentamaan uusi yksityinen tie tai liittymä taikka muuttamaan entistä, eikä tienpitoviranomainen suorita työtä, on kiinteistön omistajalla tai muulla asianosaisella, jos tälle sen vuoksi aiheutuu kustannuksia, oikeus saada niistä tienpitäjältä kohtuullinen korvaus. Jos 50 §:n 1 momentissa mainitun kiellon johdosta aiheutuu huomattavaa haittaa sellaisen kiinteistön käyttämiselle, jolla aikaisemmin on ollut liittymä yleiselle tielle, on kiinteistön omistajalla oikeus saada siitäkin korvaus tienpitäjältä.

73 §

Mikäli 72 §:ssä tarkoitetun saamisen haltija on kokonaan tai osaksi menettänyt saamisensa siitä syystä, että tallettamista ei ole toimitettu, taikka sen johdosta, että korvaukseen oikeutettu on luopunut korvauksesta tai että korvaus,

jota koskeva kysymys ei ole ollut tietoimituksessa tutkittavana, on laskettu ilmeisesti liian pieneksi, hänellä on oikeus saamistodistukseen merkittävää lyhennystä vastaan saada tienpitäjältä korvaus vahingostaan.

75 §

Milloin on kysymys korvauksesta, jota tarkoitetaan 62 §:n 1 momentin 1—4 kohdassa, 63 §:n 1 ja 2 momentissa, 64 §:n 1 momentissa, 65 tai 66 §:ssä, on, mikäli korvauksesta ei ole sovittu, 37 §:ssä tarkoitettussa tietoimituksessa tutkittava ja ratkaistava, onko korvausta suoritettava ja mihin määrään, vaikkei vaatimusta siitä ole tehty.

Edellä 62 §:n 1 momentin 5 kohdassa ja 2 momentissa tarkoitettu korvauskysymys otetaan 1 momentissa tarkoitettussa tietoimituksessa tutkittavaksi ja ratkaistavaksi vain asianosaisen vaatimuksesta.

Jos tästä laista johtuva korvauskysymys tulee esille muutoin kuin 1 momentissa mainitun tietoimituksen yhteydessä tai jos korvaus voidaan määrätä vasta tietoimituksen päätyttyä eikä korvauksista sovita, se on ratkaistava tienpitäjän tai korvausta vaativan hakemukselta pidettävässä tietoimituksessa.

78 §

Edellä 75 §:n 2 momentissa tarkoitettu korvausvaatimus on tehtävä tietoimituksessa uhalta, että korvausta vaativa, jollei hän voi näyttää laillista estettä tai muuta pätevää syytä vaatimuksen myöhästymiseen, on menettänyt oikeuden korvaukseen.

100 §

Jos joku

1) rikkoo 50 §:n 1 momentin nojalla annetun kiellon liittymän tekemisestä tai liittymäsuunnitelman toteuttamisen jälkeen liittymän käyttämisestä taikka 52 tai 53 §:ssä, 54 §:n 1 momentissa, 58 §:n 2 momentissa tai 59 §:ssä olevan taikka niiden nojalla annetun kiellon, määräyksen tai luvan;

2) vastoin parempaa tietoa tai törkeästi huolimattomuudesta menettelee 41, 43 tai 44 §:ssä olevan tai niiden nojalla annetun kiellon vastaisesti;

3) luvatta vie sillalle tai lautalle raskaamman ajoneuvon tai kuorman, kuin on ilmoitettu sallituksi; taikka

4) luvatta kuljettaa tiellä työkonetta tai

muuta sellaista laitetta, joka painonsa tai rakenteensa vuoksi on omiaan vaurioittamaan tietä,

on tuomittava, jollei teosta muualla laissa ole säädetty ankarampaa rangaistusta, yleisistä teistä annetun lain säännösten rikkomisesta sakoon.

101 §

Jos 1 momentissa tarkoitettu tienpitoviranomaisen vaatima oikaisu on asianmukainen ja ilmeisesti tarpeellinen, voi poliisi oikeuttaa tienpitoviranomaisen suorittamaan tarvittavan toimenpiteen, ei kuitenkaan rakennuksen poistamista, siirtämistä tai toisenlaiseksi muuttamista.

105 §

Muutoksenhausta tämän lain tai sen nojalla annetun säännöksen mukaan tehdystä päätöksestä on voimassa, mitä muutoksenhausta hallintoasioissa annetussa laissa (154/50) säädetään. Tiepiirin tekemästä päätöksestä valiteetaan kuitenkin lääninoikeuteen. Valitus 41 §:n 4 momentissa tarkoitetuissa tapauksissa tehdään sen kiinteistön sijaintipaikan lääninoikeuteen, jota piirin päätös koskee, ja 52 §:ssä tarkoitetuissa tapauksissa siihen lääninoikeuteen, jonka tuomiopiirissä liittymä sijaitsee.

Maanmittaustoimiston päätöksestä, jolla tietoimitus on määrätty pidettäväksi, ei saa valittaa.

106 §

Tiesuunnitelman vahvistamista ja tien lakkauttamista koskeva päätös sekä liikenneministeriön päätös, joka on annettu 52 §:n 2 momentin nojalla, on tienpitoviranomaisen annettava yleisesti tiedoksi. Tässä tarkoituksessa tienpitoviranomaisen tulee toimittaa päätös ja sen perusteena olevat asiakirjat asianomaiseen kuntaan, jonka on kustannuksellaan ilmoitettava niiden nähtäväksi asettamisesta samassa järjestyksessä kuin kunnalliset ilmoitukset kunnassa saatetaan tiedoksi. Päätös ja asiakirjat on pidettävä kunnassa nähtävillä niitä koskevan kuulutuksen julkipanoajan. Tiedoksisaannin katsotaan tapahtuneen seitsemäntenä päivänä siitä päivästä, jona kuulutus on pantu kunnan ilmoitustaululle.

107 §

Valitus päätöksestä, jonka liikenneministeriö on antanut tässä laissa tarkoitettussa asiassa, ei estä päätöksen täytäntöönpanoa, jollei valitusta käsittelevä viranomainen toisin määrää.

Sama koskee muun viranomaisen päätöstä, joka perustuu 23 tai 30 §:ään, 41 §:n 1 momentin säännökseen siinä mainitun etäisyyden pidentämisestä, 44 §:ään, 49 §:n 1 momenttiin tai 59 §:ään taikka joka koskee tiesuunnitelman vahvistamista tai tien tekemistä.

Päätöksestä, joka annetaan 42 §:n 2 ja 3 momentin taikka 101 §:n 1 momentin nojalla,

sekä painavista syistä päätöksestä, jolla hyväksytään 50 §:n 1 momentissa mainittu liittymäsuunnitelma, voidaan määrätä, että päätös saadaan panna täytäntöön valituksesta huolimatta.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä maaliskuuta 1995.

Tämän lain voimaan tullessa siirtyvät ne lääninhallituksessa vireillä olevat asiat, jotka tämän lain mukaan kuuluvat alueellisten ympäristökeskusten, maanmittaustoimistojen ja tielaitoksen keskushallinnon tehtäviin, asianomaisten viranomaisten käsiteltäviksi.

Helsingissä 21 päivänä lokakuuta 1994

Tasavallan Presidentti
MARTTI AHTISAARI

Liikenneministeri *Ole Norrback*

Laki

yleisistä teistä annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

kumotaan yleisistä teistä 21 päivänä toukokuuta 1954 annetun lain (243/54) 52 §:n 7 momentti sekä 76, 77 ja 104 §,

sellaisina kuin niistä ovat 52 §:n 7 momentti 30 päivänä kesäkuuta 1967 annetussa laissa (310/67) ja 76 § osittain muutettuna 15 päivänä huhtikuuta 1988 annetulla lailla (334/88), sekä *muutetaan* 30 §:n 1 ja 2 momentti, 34 §, 35 §:n 1 momentti, 38 §:n 1 momentti, 41 §:n 1 ja 4 momentti, 42 §:n 2 momentti, 44 §, 49 §:n 1 momentti, 50 ja 51 §, 54 §:n 1 ja 2 momentti, 66, 73, 75, 78 ja 100 §, 101 §:n 2 momentti, 105 §, 106 §:n 1 momentti sekä 107 §:n 1, 2 ja 4 momentti,

sellaisina kuin niistä ovat 30 §:n 2 momentti, 66 ja 100 § sekä 107 §:n 1, 2 ja 4 momentti mainitussa 30 päivänä kesäkuuta 1967 annetussa laissa, 35 §:n 1 momentti 22 päivänä tammikuuta 1971 annetussa laissa (44/71), 41 §:n 1 momentti ja 75 § mainitussa 15 päivänä huhtikuuta 1988 annetussa laissa, 42 §:n 2 momentti ja 101 §:n 2 momentti 18 päivänä joulukuuta 1992 annetussa laissa (1430/92), 50 § muutettuna mainitulla 30 päivänä kesäkuuta 1967 annetulla lailla ja 23 päivänä tammikuuta 1981 annetulla lailla (51/81), 51 § muutettuna mainitulla 30 päivänä kesäkuuta 1967 annetulla lailla ja 21 päivänä toukokuuta 1982 annetulla lailla (382/82), 78 § osittain muutettuna mainitulla 15 päivänä huhtikuuta 1988 annetulla lailla ja 106 §:n 1 momentti mainitussa 23 päivänä tammikuuta 1981 annetussa laissa, seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

30 §

Milloin tienpitäjälle muutoin kuin 29 §:n mukaisesti on tarpeen saada tieoikeus liitännäisalueeksi tarvittavaan alueeseen, lääninhallituksella on tienpitoviranomaisen hakemuksesta valta määrätä, jollei siitä aiheudu huomattavaa vahinkoa tai haittaa kiinteistölle, että tienpitäjällä on oleva sellainen oikeus.

Jos tienpitäjälle on tarpeen saada tienpitoa tai 50 §:n 2 momentissa mainitun järjestelysuunnitelman toteuttamista varten oikeus tietyltä alueelta ottaa tienpitoainetta rajoitettuun määrään tai oikeus yksityiseen tiehen, voidaan sellainen oikeus perustaa samassa järjestyksessä kuin oikeus tien liitännäisalueeseen.

34 §

Tienpitäjä saa vuoden kuluessa tieoikeuden lakkaamisesta tai lääninhallituksen tarvittaessa määräämässä pitemmässä ajassa kuljettaa entiseltä teialueelta pois, mitä sille on tienpitoa varten rakennettu tai laitettu. Alue on kuitenkin, jos sitä tarvitaan kaduksi tai yksityistä tietä varten, jätettävä sellaiseksi, ettei sen käyttäminen sanottuun tarkoitukseen käy vaikeak-

30 §

Milloin tienpitäjälle muutoin kuin 29 §:n mukaisesti on tarpeen saada tieoikeus liitännäisalueeksi tarvittavaan alueeseen, *alueellinen ympäristökeskus voi* tienpitoviranomaisen hakemuksesta määrätä, jollei siitä aiheudu huomattavaa vahinkoa tai haittaa kiinteistölle, että tienpitäjällä on sellainen oikeus.

Jos tienpitäjälle on tarpeen saada tienpitoa tai 50 §:n 1 momentissa mainitun *liittymäsuunnitelman* toteuttamista varten oikeus tietyltä alueelta ottaa tienpitoainetta rajoitettuun määrään tai oikeus yksityiseen tiehen, voidaan sellainen oikeus perustaa samassa järjestyksessä kuin oikeus tien liitännäisalueeseen.

34 §

Tienpitäjä saa vuoden kuluessa tieoikeuden lakkaamisesta kuljettaa entiseltä teialueelta pois, mitä sille on tienpitoa varten rakennettu tai laitettu. Alue on kuitenkin, jos sitä tarvitaan kaduksi, *rakennuskaavatieksi* tai yksityistä tietä varten, jätettävä sellaiseksi, ettei sen käyttäminen sanottuun tarkoitukseen käy vaikeaksi. Jollei sitä, mikä saadaan kuljettaa pois, ole

Voimassa oleva laki

si. Jollei sitä, mikä saadaan kuljettaa pois, ole edellä sanotussa ajassa viety alueelta, se jää alueen omistajalle.

35 §

Milloin tie tehdään tai maata otetaan tien liitännäisalueeksi siten, että tilusten pirstoutumisen vuoksi tai muusta sellaisesta syystä tahi 41 §:ssä säädetyn kiellon johdosta aiheutuu huomattavaa haittaa kiinteistön tai sen osan käyttämiselle taikka jos sellaista haittaa aiheutuu 50 §:ssä tarkoitetun liittymäpäätöksen tai järjestelysuunnitelman toteuttamisen vuoksi, voidaan, jos haitan poistaminen tai sen olennainen vähentäminen on siten sopivasti aikaansaata-
vissa tuottamatta muille asianosaisille huomattavaa vahinkoa tai haittaa ja vaikeuttamatta asema-, rakennus- tai rantakaavan tahi sellaisessa kaavassa annettujen määräysten toteuttamista, kiinteistöjen kesken toimittaa tilusten vaihtoa ja, jos erityistä syytä siihen on, rahana suoritettavaa täyttä vastiketta vastaan siirtää edellä tarkoitettuun kiinteistöön vastikemaaksi tiluksia muusta kiinteistöstä. Jos vaihdettavien alueiden jyvitysarvot eivät vastaa toisiaan, korvataan niiden ero rahalla.

38 §

Määräyksen tietoimituksen pitämiseen antaa lääninhallitus tienpitoviranomaisen tai muun asianosaisen esityksestä. Toimituksen suorittaa tienpitäjän kustannuksella maanmittausinsinööri kahden uskotun miehen avulla, jotka toimitusinsinööri kutsuu jakotoimituksia varten valituista uskotuista miehistä. Erityisistä syistä voidaan kuitenkin muikin asianosainen kuin tienpitäjä määrätä kokonaan tai osaksi korvaamaan toimituskustannukset.

41 §

Rakennusta ei saa pitää tien vierialueella. Tämän alueen ulkopuolellakin on rakennusten pitäminen kiellettyä alueella, joka ulottuu 20 metrin etäisyydelle maantien tai 12 metrin etäisyydelle paikallisten ajoradan tai, jos ajoratoja on kaksi tai useampia, lähimpänä olevan ajoradan keskiviivasta (suoja-alue). Erityisistä syistä voidaan tiesuunnitelmassa tai lääninhallituksen päätöksellä pidentää sanottua etäisyyt-

Ehdotus

edellä sanotussa ajassa viety alueelta, se jää alueen omistajalle.

35 §

Milloin tie tehdään tai maata otetaan tien liitännäisalueeksi siten, että tilusten pirstoutumisen vuoksi tai muusta sellaisesta syystä taikka 41 §:ssä säädetyn kiellon johdosta aiheutuu huomattavaa haittaa kiinteistön tai sen osan käyttämiselle taikka, jos sellaista haittaa aiheutuu 50 §:n 1 momentissa tarkoitetun liittymäsuunnitelman toteuttamisen vuoksi, voidaan, jos haitan poistaminen tai sen olennainen vähentäminen on siten sopivasti aikaansaata-
vissa tuottamatta muille asianosaisille huomattavaa vahinkoa tai haittaa ja vaikeuttamatta asema-, rakennus- tai rantakaavan taikka sellaisessa kaavassa annettujen määräysten toteuttamista, kiinteistöjen kesken toimittaa tilusten vaihtoa ja, jos erityistä syytä siihen on, rahana suoritettavaa täyttä vastiketta vastaan siirtää edellä tarkoitettuun kiinteistöön vastikemaaksi tiluksia muusta kiinteistöstä. Jos vaihdettavien alueiden jyvitysarvot eivät vastaa toisiaan, korvataan niiden ero rahalla.

38 §

Määräyksen tietoimituksen pitämiseen antaa tienpitoviranomaisen tai muun asianosaisen esityksestä *se maanmittaustoimisto, jonka alueella tie tai suurin osa siitä on*. Toimituksen suorittaa tienpitäjän kustannuksella maanmittausinsinööri kahden uskotun miehen avulla, jotka toimitusinsinööri kutsuu jakotoimituksia varten valituista uskotuista miehistä. Erityisistä syistä voidaan kuitenkin muikin asianosainen kuin tienpitäjä määrätä kokonaan tai osaksi korvaamaan toimituskustannukset.

41 §

Rakennusta ei saa pitää tien vierialueella. Tämän alueen ulkopuolellakin on rakennusten pitäminen kiellettyä alueella, joka ulottuu 20 metrin etäisyydelle maantien tai 12 metrin etäisyydelle paikallisten ajoradan tai, jos ajoratoja on kaksi tai useampia, lähimpänä olevan ajoradan keskiviivasta (suoja-alue). Erityisistä syistä voidaan tiesuunnitelmassa tai *alueellisen ympäristökeskuksen* päätöksellä pidentää sanot-

Voimassa oleva laki

tä määrättyllä tiellä tai sen osalla enintään 50 metriksi. Yleisen tarpeen vaatiessa etäisyyttä voidaan *samoin* pidentää enintään 300 metriksi tiehen kuuluvan varalaskupaikan kohdalla sekä pituussuunnassa sen kummastakin päästä 750 metrin etäisyydelle ulottuvalla jatkeella.

Eräistä lievennyksistä tämän pykälän säännöksiin säädetään 42 §:ssä. Näiden lievennysten lisäksi voidaan, milloin harkitaan syytä siihen olevan, antaa lupa poikkeusten tekemiseen 1 ja 2 momentissa mainitusta kiellosta lääninhallituksen ja 3 momentissa olevasta kiellosta tienpitoviranomaisen päätöksellä. *Milloin tienpitoviranomainen on evännyt luvan, asianosaisella on oikeus saattaa asia lääninhallituksen tutkittavaksi.*

Ehdotus

tua etäisyyttä määrättyllä tiellä tai sen osalla enintään 50 metriksi. Yleisen tarpeen vaatiessa etäisyyttä voidaan pidentää enintään 300 metriksi tiehen kuuluvan varalaskupaikan kohdalla sekä pituussuunnassa sen kummastakin päästä 750 metrin etäisyydelle ulottuvalla jatkeella.

Eräistä lievennyksistä tämän pykälän säännöksiin säädetään 42 §:ssä. Näiden lievennysten lisäksi voidaan, milloin harkitaan syytä siihen olevan, antaa lupa poikkeusten tekemiseen 1 ja 2 momentissa mainitusta kiellosta *alueellisen ympäristökeskuksen* ja 3 momentissa olevasta kiellosta *tiepiirin* päätöksellä.

42 §

Milloin 1 momentissa tarkoitettu puu, pensas, pensasaita, varasto tai laite aiheuttaa 40 tai 41 §:ssä tarkoitettua vaaraa tai haittaa tai jos samassa momentissa tarkoitettua rakennuksesta aiheutuu vaaraa liikenteelle, voi lääninhallitus tai, jos ei ole kysymys rakennuksesta, myös nimismies määrätä sen poistettavaksi tai siirrettäväksi taikka siihen tehtäväksi tarvittavan muutoksen. Jollei omistaja suorita toimenpidettä sitä varten määrättyssä ajassa, tienpitoviranomaisella on oikeus suorittaa se tienpitäjän kustannuksella.

Milloin 1 momentissa tarkoitettu puu, pensas, pensasaita, varasto tai laite aiheuttaa 40 tai 41 §:ssä tarkoitettua vaaraa tai haittaa tai, jos samassa momentissa tarkoitettua rakennuksesta aiheutuu vaaraa liikenteelle, voi *alueellisen ympäristökeskus taikka*, jos ei ole kysymys rakennuksesta, myös *poliisi* määrätä sen poistettavaksi tai siirrettäväksi taikka siihen tehtäväksi tarvittavan muutoksen. Jollei omistaja suorita toimenpidettä sitä varten määrättyssä ajassa, tienpitoviranomaisella on oikeus suorittaa se tienpitäjän kustannuksella.

44 §

Jos on tehty aloite tien tekemisestä, lääninhallitus voi kieltää rakentamasta rakennuksia ilman sen lupaa määrätylle alueelle, jonka voidaan olettaa tulevan käytettäväksi tietä varten tai olemaan sen välittömässä läheisyydessä. Tällainen kieltäminen, joka on kuulutuksella annettava yleisesti tiedoksi, saatetaan antaa enintään kahden vuoden ajaksi. Lääninhallitus voi, milloin siihen on pakottavaa syytä, määrätä kielon aikaa pitennettäväksi. *Päätös tästä on kuitenkin alistettava [kulkulaitosten ja yleisten töiden] ministeriön tutkittavaksi.*

44 §

Jos on tehty aloite tien tekemisestä, *alueellisen ympäristökeskus* voi kieltää rakentamasta rakennuksia ilman sen lupaa määrätylle alueelle, jonka voidaan olettaa tulevan käytettäväksi tietä varten tai olemaan sen välittömässä läheisyydessä. Tällainen kieltäminen, joka on kuulutuksella annettava yleisesti tiedoksi, *saadaan* antaa enintään kahden vuoden ajaksi. *Alueellinen ympäristökeskus* voi, milloin siihen on pakottavaa syytä, määrätä kieltoa pidennettäväksi enintään neljällä vuodella.

49 §

Tiealueen ulkopuolelle saadaan pystyttää lumiaita, milloin se lumen tielle kerääntymisen

49 §

Tiealueen ulkopuolelle saadaan pystyttää *tielapainen tai kiinteä* lumiaita, milloin se lumen

Voimassa oleva laki

estämiseksi on tarpeen. Kiinteä lumiaita saadaan asutulla alueella kuitenkin pystyttää vain kiinteistön haltijan suostumuksella tai, jollei hänen kanssaan saada aikaan sopimusta, lääninhallituksen luvalla.

50 §

Tien liikenneturvallisuuden ja välityskyvyn edistämiseksi [tie- ja vesirakennushallitus] voi päätöksellään antaa määräyksiä tai kieltoja yksityisten teiden liittämistä asemakaava- tai rakennuskaava-alueen ulkopuolella olevaan tai tehtävään maantiehen tai sen osaan ja sille johtavien yksityisten teiden liittymien käyttämisestä. Erityisestä syystä [kulkulaitosten ja yleisten töiden] ministeriö voi päätöksellään määrätä, että tässä momentissa olevia säännöksiä saa soveltaa myös tiettyyn paikallistiehen tai sen osaan.

Jos asema- tai rakennuskaava-alueen ulkopuolella kielletään käyttämästä ennestään olevaa yksityisen tien liittymää, on kulkuyhteyden järjestämiseksi laadittava lääninhallituksen hyväksyttävä järjestelysuunnitelma, jossa tarpeen mukaan määrätään tehtäväksi yksityinen tie tai liittymä tahi perustettavaksi oikeus ennestään olevaan yksityiseen tiehen tai 33 §:n mukaisesti yleisenä tienä lakkautettuun taikka lakkaavaan tiehen tai tieosaan. Järjestelysuunnitelman toteuttamisen jälkeen tai tien tekemisen yhteydessä väliaikaisena järjestelynä sitä ennenkin, jos tienpitoviranomainen katsoo sen välttämättömäksi ja hyväksyttävä kulkuyhteys on tilapäisesti järjestetty, voidaan kielletty liittymä poistaa tai sen käyttö estää tienpitoviranomaisen toimesta.

Ennen 1 momentissa mainitun [tie- ja vesirakennushallituksen] päätöksen antamista tai järjestelysuunnitelman hyväksymistä on kysymykseen tuleville kiinteistön omistajille ja muille asianosaisille lääninhallituksen toimesta varattava tilaisuus tulla asiassa kuulluiksi ja on siitä tiedotettava joko henkilökohtaisesti tai kuuluttamalla kunnan ilmoitustaululla siten, kuin laissa julkisista kuulutuksista (34/25) on säädetty. Kuulutuksen julkaisemisesta on lääninhallituksen toimesta riittävän ajoissa lisäksi ilmoitettava yhdessä tai kahdessa paikkakunnalla yleisesti leviävässä sanomalehdessä ja lähetettävä kirjallinen ilmoitus sellaiselle toisesta kunnasta olevalle asianosaiselle, jonka asuinpaikka on asiakirjoissa mainittu tai muutoin tunnettu. Ennen liittymäsuunnitelman hy-

Ehdotus

tielle kerääntymisen estämiseksi on tarpeen. Kiinteä lumiaita saadaan asutulla alueella kuitenkin pystyttää vain kiinteistön haltijan suostumuksella tai, jollei hänen kanssaan saada aikaan sopimusta, alueellisen ympäristökeskuksen luvalla.

50 §

Tien liikenneturvallisuuden ja välityskyvyn edistämiseksi voidaan laatia suunnitelma (liittymäsuunnitelma), jolla annetaan määräyksiä tai kieltoja yksityisten teiden liittämistä asemakaava- tai rakennuskaava-alueen ulkopuolella olevaan tai tehtävään maantiehen tai sen osaan sekä sille johtavien yksityisten teiden liittymien käyttämisestä. Liittymäsuunnitelma voidaan erityisestä syystä laatia myös paikallistielle tai sen osalle. Jos ennestään olevaa yksityisen tien liittymää kielletään käyttämästä tai sen käyttämisestä annetaan muita määräyksiä, tulee suunnitelmassa määrätä kulkuyhteyksien järjestämiseksi tarpeellisten yksityisten teiden tai liittymien tekemisestä taikka oikeuden perustamisesta ennestään olevaan yksityiseen tiehen tai 33 §:n mukaisesti yleisenä tienä lakkautettuun tai lakkaavaan tiehen tai tieosaan. Suunnitelman hyväksyy tielaitoksen keskushallinto.

Ennen liittymäsuunnitelman hyväksymistä on kysymykseen tuleville kiinteistön omistajille ja muille asianosaisille varattava tilaisuus tulla asiassa kuulluiksi ja on siitä tiedotettava joko henkilökohtaisesti tai kuuluttamalla kunnan ilmoitustaululla siten, kuin laissa julkisista kuulutuksista (34/25) säädetään. Kuulutuksen julkaisemisesta on tielaitoksen toimesta riittävän ajoissa ilmoitettava yhdessä tai kahdessa paikkakunnalla yleisesti leviävässä sanomalehdessä ja lähetettävä kirjallinen ilmoitus sellaiselle toisesta kunnasta olevalle asianosaiselle, jonka asuinpaikka on asiakirjoissa mainittu tai muutoin tunnettu. Ennen liittymäsuunnitelman hy-

Voimassa oleva laki

ta kunnasta olevalle asianosaiselle, jonka asuinpaikka on asiakirjoissa mainittu tai muutoin tunnettu. Ennen 1 momentissa tarkoitettujen päätösten antamista on hankittava asiasta lääninhallituksen lausunto ja on 1 ja 2 momentissa tarkoitetuissa asioissa tarpeen mukaan kuultava myös kuntaa.

[Tie- ja vesirakennushallituksen] 1 momentissa mainitusta päätöksestä ja järjestelysuunnitelman hyväksymistä koskevasta lääninhallituksen päätöksestä on lääninhallituksen annettava samanaikaisesti tieto noudattaen 3 momentin säännöksiä. Liittymä- ja järjestelysuunnitelmia koskevat asiakirjat ja päätökset on pidettävä asianomaisessa kunnassa nähtävillä päätöksiä koskevan kuulutuksen julkipanoajan.

51 §

Kun järjestelysuunnitelma on hyväksytty päätöksellä, joka on saanut lainvoiman tai joka on täytäntöön pantavissa valituksesta huolimatta, tienpitäjällä on oikeus ottaa järjestelysuunnitelman mukaisen yksityisen tien tai liittymän tekemistä varten tarvittava alue haltuunsa siksi ajaksi, kunnes sanottu tie tai liittymä on tehty.

Järjestelysuunnitelman johdosta on tarvittaessa pidettävä tietoimitus, jossa sen lisäksi mitä 5 luvussa säädetään voidaan tarpeen mukaan käsitellä ja ratkaista yksityisistä teistä annetussa laissa (358/62) tietoimituksessa käsiteltäviksi ja ratkaistaviksi säädetyt asiat.

Asianosaisella on oikeus saattaa tienpitoviranomaisen tämän pykälän perusteella tekemä ratkaisu tai antama ohje lääninhallituksen tutkittavaksi.

54 §

Veräjän pitäminen maantiellä, polkutietä lukuun ottamatta, on kielletty. Paikallistiellä ja maantienluontoisella polkutiellä älköön veräjää pidettävä ilman lääninhallituksen lupaa. Lupa

Ehdotus

väksymistä asiasta on hankittava *alueellisen ympäristökeskuksen ja kunnan* lausunto.

Liittymäsuunnitelman hyväksymistä koskevasta päätöksestä on *tielaitoksen* annettava tieto noudattaen 2 momentin säännöksiä. *Suunnitelmaa* koskevat asiakirjat ja päätös on pidettävä asianomaisessa kunnassa nähtävillä päätöstä koskevan kuulutuksen julkipanoajan.

Liittymäsuunnitelman toteuttamisen jälkeen tai tien tekemisen yhteydessä väliaikaisena järjestelynä sitä ennenkin, jos tienpitoviranomainen katsoo sen välttämättömäksi ja jos hyväksyttävä kulkuyhteys on tilapäisesti järjestetty, voidaan kielletty liittymä poistaa tai sen käyttö estää tienpitoviranomaisen toimesta.

51 §

Kun *liittymäsuunnitelma* on hyväksytty päätöksellä, joka on saanut lainvoiman tai joka *saadaan panna* täytäntöön valituksesta huolimatta, tienpitäjällä on oikeus ottaa *liittymäsuunnitelman* mukainen yksityisen tien tai liittymän tekemistä varten tarvittava alue haltuunsa siksi ajaksi, kunnes sanottu tie tai liittymä on tehty.

Liittymäsuunnitelman johdosta on tarvittaessa pidettävä tietoimitus, jossa sen lisäksi, mitä 5 luvussa säädetään, voidaan tarpeen mukaan käsitellä ja ratkaista yksityisistä teistä annetussa laissa (358/62) tietoimituksessa käsiteltäviksi ja ratkaistaviksi säädetyt asiat.

52 §

(7 mom. kumotaan)

54 §

Veräjän tai puomin pitäminen yleisellä tiellä on kielletty.

Voimassa oleva laki

saadaan antaa vain, jos tiellä on vähäinen liikenne ja veräjän pitämiseen on erittäin painavia syitä. Annettu lupa voidaan peruuttaa.

Edellä 1 momentissa olevia säännöksiä ei ole sovellettava veräjään tai puomiin, joka on tarpeen liikenteen turvallisuuden tai poroaidan vuoksi taikka tulli- tai rajavartioidinnin takia.

66 §

Milloin 35 §:ssä tarkoitetun järjestelyn johdosta tai 50 §:n 2 momentin mukaisesti joudutaan rakentamaan uusi yksityinen tie tai liittymä taikka muuttamaan entistä eikä tienpitöviranomaisen suorita työtä, on kiinteistön omistajalla tai muulla asianosaisella, jos tälle sen vuoksi aiheutuu kustannuksia, oikeus saada niistä tienpitäjältä kohtuullinen korvaus. Jos 50 §:n 1 momentissa mainitun kiellon johdosta aiheutuu huomattavaa haittaa sellaisen kiinteistön käyttämiselle, jolla aikaisemmin on ollut liittymä yleiselle tielle, on kiinteistön omistajalla oikeus saada siitäkin korvaus tienpitäjältä.

73 §

Mikäli 72 §:ssä tarkoitetun saamisen haltija on kokonaan tai osaksi menettänyt saamisensa siitä syystä, että tallettamista ei ole toimitettu, taikka sen johdosta, että korvaukseen oikeutettu on luopunut korvauksesta tai että korvaus, jota koskeva kysymys ei ole ollut tietöimituksessa tai lääninhallituksessa tutkittavana, on laskettu ilmeisesti liian pieneksi, hänellä on oikeus saamistodistukseen merkittävää lyhennystä vastaan saada tienpitäjältä korvaus vahingostaan.

75 §

Milloin on kysymys korvauksesta, jota tarkoitetaan 62 §:n 1 momentin 1—4 kohdassa, 63 §:n 1 ja 2 momentissa, 64 §:n 1 momentissa, 65 tai 66 §:ssä, on, mikäli korvauksesta ei ole sovittu, tietöimituksessa tutkittava ja ratkaistava, onko korvausta suoritettava ja mihin määrään, vaikkei vaatimusta siitä ole tehty.

Edellä 62 §:n 1 momentin 5 kohdassa ja 62 §:n 2 momentissa tarkoitettu korvauskysymys otetaan tietöimituksessa tutkittavaksi ja ratkaistavaksi vain asianosaisen vaatimuksesta.

Jollei sellaista tietöimitusta pidetä, jossa ky-

Ehdotus

Edellä 1 momentissa olevaa säännöstä ei ole sovellettava veräjään tai puomiin, joka on tarpeen liikenteen turvallisuuden tai poroaidan vuoksi taikka tulli- tai rajavartioidinnin takia.

66 §

Milloin 35 §:ssä tarkoitetun järjestelyn johdosta tai 50 §:n 1 momentin mukaisesti joudutaan rakentamaan uusi yksityinen tie tai liittymä taikka muuttamaan entistä, eikä tienpitöviranomaisen suorita työtä, on kiinteistön omistajalla tai muulla asianosaisella, jos tälle sen vuoksi aiheutuu kustannuksia, oikeus saada niistä tienpitäjältä kohtuullinen korvaus. Jos 50 §:n 1 momentissa mainitun kiellon johdosta aiheutuu huomattavaa haittaa sellaisen kiinteistön käyttämiselle, jolla aikaisemmin on ollut liittymä yleiselle tielle, on kiinteistön omistajalla oikeus saada siitäkin korvaus tienpitäjältä.

73 §

Mikäli 72 §:ssä tarkoitetun saamisen haltija on kokonaan tai osaksi menettänyt saamisensa siitä syystä, että tallettamista ei ole toimitettu, taikka sen johdosta, että korvaukseen oikeutettu on luopunut korvauksesta tai että korvaus, jota koskeva kysymys ei ole ollut tietöimituksessa tutkittavana, on laskettu ilmeisesti liian pieneksi, hänellä on oikeus saamistodistukseen merkittävää lyhennystä vastaan saada tienpitäjältä korvaus vahingostaan.

75 §

Milloin on kysymys korvauksesta, jota tarkoitetaan 62 §:n 1 momentin 1—4 kohdassa, 63 §:n 1 ja 2 momentissa, 64 §:n 1 momentissa, 65 tai 66 §:ssä, on, mikäli korvauksesta ei ole sovittu, 37 §:ssä tarkoitettussa tietöimituksessa tutkittava ja ratkaistava, onko korvausta suoritettava ja mihin määrään, vaikkei vaatimusta siitä ole tehty.

Edellä 62 §:n 1 momentin 5 kohdassa ja 2 momentissa tarkoitettu korvauskysymys otetaan 1 momentissa tarkoitettussa tietöimituksessa tutkittavaksi ja ratkaistavaksi vain asianosaisen vaatimuksesta.

Jos tästä laista johtuva korvauskysymys tulee

Voimassa oleva laki

symys 1 tai 2 momentissa mainitusta korvauksesta voisi joutua käsiteltäväksi, taikka jos korvaus voidaan määrätä vasta tietoilmituksen päätyttyä tai kysymys on sellaisesta 63 §:n 2 momentissa tarkoitettusta korvauksesta, jota koskevaa kysymystä ei ole tietoilmituksessa käsitelty, on korvausasia sen läänin lääninhallituksen ratkaistava, jossa kiinteistö sijaitsee. Sama on laki, milloin tämän luvun säännösten nojalla vaaditaan muuta kuin 1 tai 2 momentissa tarkoitettua korvausta.

76 §

Sen, joka tahtoo vaatia edellä tässä luvussa tarkoitettua korvausta, on, jos korvausvaatimus on sellainen, että se voidaan tutkia tietoilmituksessa, tehtävä vaatimuksensa toimituksessa tai niin hyvissä ajoin ennen sen alkamista lääninhallitukselle, että hakemus voidaan siirtää tietoilmituksessa käsiteltäväksi.

Muu tässä luvussa tarkoitettua korvausta koskeva vaatimus on tehtävä lääninhallitukselle.

Myös tienpitäjä voi tässä pykälässä säädettyssä järjestyksessä saattaa tutkittavaksi kysymyksen, onko asianosaiselle tuleva korvausta ja mihin määrään.

77 §

Lääninhallitus voi, milloin tietoilmitus pidetään, siirtää sellaisen asian, jossa vaaditaan korvausta 68 §:n 1 tai 2 momentin nojalla, tietoilmituksessa ratkaistavaksi.

78 §

Edellä 75 §:n 2 momentissa tarkoitettu korvausvaatimus, joka voidaan tutkia tietoilmituksessa, on tehtävä siten kuin 76 §:n 1 momentissa on säädetty, uhalla, että korvausta vaativa, jollei hän voi näyttää laillista estettä tai muuta pätevää syytä hakemuksen myöhästymiseen, on menettänyt oikeuden korvaukseen.

Jos 1 momentissa mainittu hakemuksen myöhästymisen on johtunut laillisesta esteestä tai muusta päteväksi katsottavasta syystä tai jos hakemusta asianosaisesta riippumattomasta syystä ei ole lääninhallituksesta ajoissa siirretty tietoilmitukseen, lääninhallituksen asiana on antaa ratkaisu korvausvaatimuksesta. Milloin vaatimus kuitenkin on senlaatuinen, että sen käsitteleminen ei voi sopivasti tapahtua lääninhalli-

Ehdotus

esille muutoin kuin 1 momentissa mainitun tietoilmituksen yhteydessä tai jos korvaus voidaan määrätä vasta tietoilmituksen päätyttyä eikä korvauksista sovita, se on ratkaistava tienpitäjän tai korvausta vaativan hakemuksesta pidettävässä tietoilmituksessa.

76 §

(kumotaan)

77 §

(kumotaan)

78 §

Edellä 75 §:n 2 momentissa tarkoitettu korvausvaatimus on tehtävä *tietoilmituksessa* uhalla, että korvausta vaativa, jollei hän voi näyttää laillista estettä tai muuta pätevää syytä vaatimuksen myöhästymiseen, on menettänyt oikeuden korvaukseen.

Voimassa oleva laki

Ehdotus

tuksessa, tarkoitusta varten voidaan määrätä pidettäväksi erityinen tietoimitus.

100 §

Jos joku

1) rikkoo 50 §:n 1 momentin nojalla annetun kiellon liittymän tekemisestä tai järjestelysuunnitelman toteuttamisen jälkeen liittymän käyttämisestä taikka 52 §:ssä, 53 §:ssä, 54 §:n 1 momentissa, 58 §:n 2 momentissa tai 59 §:ssä olevan taikka niiden nojalla annetun kiellon, määräyksen tai luvan;

2) vastoin parempaa tietoa tai törkeästä huolimattomuudesta menettelee 41, 43 tai 44 §:ssä olevan tai niiden nojalla annetun kiellon vastaisesti;

3) luvatta vie sillalle tai lautalle raskaamman ajoneuvon tai kuorman, kuin on ilmoitettu sallituksi; taikka

4) luvatta kuljettaa tiellä työkonetta tai muuta sellaista laitetta, joka painonsa tai rakenteensa vuoksi on omiaan vaurioittamaan tietä, rangaistakoon, jollei siitä muualla ole säädetty ankarampaa rangaistusta, [enintään 100 päivä]sakolla.

101 §

Jos 1 momentissa tarkoitettu tienpitoviranomaisen vaatima oikaisu on asianmukainen ja ilmeisesti tarpeellinen, voi asianomainen nimismies oikeuttaa tienpitoviranomaisen suorittamaan tarvittavan toimenpiteen, ei kuitenkaan rakennuksen poistamista, siirtämistä tai toisenlaiseksi muuttamista.

104 §

Lääninhallituksen päätökseen, joka koskee muuta 9 luvun säännösten mukaan suoritettavaa korvausta kuin 68 §:n 3 momentissa tarkoitettua, asianosaisella on oikeus hakea muutosta kantein sen paikkakunnan alioikeudessa, missä kiinteistö sijaitsee. Kanne on puhevallan menettämisen uhalla pantava vireille yhdeksänkymmenen päivän kuluessa siitä päivästä, jona asianomainen sai päätöksestä tiedon.

105 §

Valittamisesta lääninhallituksen päätöksestä, joka koskee tässä laissa tai siihen perustuvassa

100 §

Jos joku

1) rikkoo 50 §:n 1 momentin nojalla annetun kiellon liittymän tekemisestä tai liittymäsuunnitelman toteuttamisen jälkeen liittymän käyttämisestä taikka 52 tai 53 §:ssä, 54 §:n 1 momentissa, 58 §:n 2 momentissa tai 59 §:ssä olevan taikka niiden nojalla annetun kiellon, määräyksen tai luvan;

2) vastoin parempaa tietoa tai törkeästä huolimattomuudesta menettelee 41, 43 tai 44 §:ssä olevan tai niiden nojalla annetun kiellon vastaisesti;

3) luvatta vie sillalle tai lautalle raskaamman ajoneuvon tai kuorman, kuin on ilmoitettu sallituksi; taikka

4) luvatta kuljettaa tiellä työkonetta tai muuta sellaista laitetta, joka painonsa tai rakenteensa vuoksi on omiaan vaurioittamaan tietä, on tuomittava, jollei teosta muualla laissa ole säädetty ankarampaa rangaistusta, yleisistä teistä annetun lain säännösten rikkomisesta sakoon.

104 §

Jos 1 momentissa tarkoitettu tienpitoviranomaisen vaatima oikaisu on asianmukainen ja ilmeisesti tarpeellinen, voi poliisi oikeuttaa tienpitoviranomaisen suorittamaan tarvittavan toimenpiteen, ei kuitenkaan rakennuksen poistamista, siirtämistä tai toisenlaiseksi muuttamista.

(kumotaan)

105 §

Muutoksenhausta tämän lain tai sen nojalla annetun säännöksen mukaan tehdystä päätöksestä

Voimassa oleva laki

säännöksessä tarkoitettua muuta asiaa kuin sellaista, missä voidaan hakea muutosta kan- tein alioikeudessa, on voimassa, mitä muutok- senhausta hallintoasioissa yleensä on säädetty.

Sama on laki valituksen tekemisestä myös muun viranomaisen päätöksestä 1 momentissa mainittua laatua olevassa asiassa.

Lääninhallituksen päätöksestä, jolla tietoimi- tus on määrätty pidettäväksi tai korvausvaati- mus on siirretty tietoimitukseen, älköön tehtäkö valitusta.

106 §

Tiesuunnitelman vahvistamista ja tien lak- kauttamista koskeva päätös sekä liikenneminis- teriön päätös, joka on annettu 50 §:n 1 mo- mentin tai 52 §:n 2 momentin nojalla, on tienpitoviranomaisen annettava yleisesti tiedok- si. Tässä tarkoituksessa tienpitoviranomaisen tulee toimittaa päätös ja sen perusteena olevat asiakirjat asianomaiseen kuntaan, jonka on kustannuksellaan ilmoitettava niiden nähtäväk- si asettamisesta samassa järjestyksessä kuin kunnalliset ilmoitukset kunnassa saatetaan tie- doksi. Päätös ja asiakirjat on pidettävä kun- nassa nähtävillä niitä koskevan kuulutuksen julkipanoajan. Tiedoksisaannin katsotaan tapahtuneen seitsemäntenä päivänä siitä päivästä, jona kuulutus on pantu kunnan ilmoitus- taululle.

107 §

Valitus päätöksestä, jonka [kulkulaitosten ja yleisten töiden] ministeriö on antanut tässä laissa tarkoitettussa asiassa, ei estä päätöksen täytäntöönpanoa, ellei valitusta käsittelevä vi- ranomainen toisin määrää.

Sama on laki valitukseen katsoen muun viranomaisen päätöksestä, joka perustuu 23 tai 30 §:ään, 41 §:n 1 momentin säännökseen siinä mainitun etäisyyden pitentämisestä, 44 §:ään, 49 §:n 1 momenttiin, 50 §:n 1 momentin sään- nökseen siinä mainittujen määräysten tai kielto- jen antamisesta, 59 §:ään tai 94 §:n 1 momen- tiin taikka joka koskee tiesuunnitelman vahvis- tamista tai tien tekemistä.

Ehdotus

tä on voimassa, mitä muutoksenhausta hallinto- asioissa annetussa laissa (154/50) säädetään. Tiepiirin tekemästä päätöksestä valitetaan kui- tenkin lääninoikeuteen. Valitus 41 §:n 4 momen- tissa tarkoitetuissa tapauksissa tehdään sen kiin- teistön sijaintipaikan lääninoikeuteen, jota piirin päätös koskee, ja 52 §:ssä tarkoitetuissa tapauk- sissa siihen lääninoikeuteen, jonka tuomiopiirissä liittymä sijaitsee.

Maanmittaustoimiston päätöksestä, jolla tie- toimitus on määrätty pidettäväksi, ei saa valit- ta.

106 §

Tiesuunnitelman vahvistamista ja tien lak- kauttamista koskeva päätös sekä liikenneminis- teriön päätös, joka on annettu 52 §:n 2 momen- tin nojalla, on tienpitoviranomaisen annettava yleisesti tiedoksi. Tässä tarkoituksessa tienpito- viranomaisen tulee toimittaa päätös ja sen perusteena olevat asiakirjat asianomaiseen kun- taan, jonka on kustannuksellaan ilmoitettava niiden nähtäväksi asettamisesta samassa järjes- tyksessä kuin kunnalliset ilmoitukset kunnassa saatetaan tiedoksi. Päätös ja asiakirjat on pidettävä kunnassa nähtävillä niitä koskevan kuulutuksen julkipanoajan. Tiedoksisaannin katsotaan tapahtuneen seitsemäntenä päivänä siitä päivästä, jona kuulutus on pantu kunnan ilmoitustaululle.

107 §

Valitus päätöksestä, jonka liikenneministeriö on antanut tässä laissa tarkoitettussa asiassa, ei estä päätöksen täytäntöönpanoa, jollei valitusta käsittelevä viranomainen toisin määrää.

Sama koskee muun viranomaisen päätöstä, joka perustuu 23 tai 30 §:ään, 41 §:n 1 momen- tin säännökseen siinä mainitun etäisyyden pi- dentämisestä, 44 §:ään, 49 §:n 1 momenttiin tai 59 §:ään taikka joka koskee tiesuunnitelman vahvistamista tai tien tekemistä.

Voimassa oleva laki

Päätöksessä, joka annetaan 42 §:n 2 ja 3 momentin taikka 101 §:n 1 momentin nojalla, sekä painavista syistä päätöksessä, jolla hyväksytään 50 §:n 2 momentissa mainittu järjestelysuunnitelma, voidaan määrätä, että päätös on täytäntöön pantavissa valituksesta huolimatta.

Ehdotus

Päätöksestä, joka annetaan 42 §:n 2 ja 3 momentin taikka 101 §:n 1 momentin nojalla, sekä painavista syistä päätöksestä, jolla hyväksytään 50 §:n 1 momentissa mainittu liittymäsuunnitelma, voidaan määrätä, että päätös *saadetaan panna* täytäntöön valituksesta huolimatta.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä maaliskuuta 1995.

Tämän lain voimaan tullessa siirtyvät ne lääninhallituksessa vireillä olevat asiat, jotka tämän lain mukaan kuuluvat alueellisten ympäristökeskusten, maanmittaustoimistojen ja tielaitoksen keskushallinnon tehtäviin, asianomaisten viranomaisten käsiteltäviksi.
